EST. 1975
WERMLAND OPERA
CONCERT OPERA MUSICAL

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

2018

INNEHÅLL

Wermland Opera 3
Operachefen 4
Diverse fakta 7
Läderlappen 8
Quizkonsert i Wermland operas kök 10
Something Rotten! 12
Fasadshow 2018 14
Wermland Operas orkester 16
Sommarsäsongen 20
Särskilda medel 22
Julen 2018 23
Kultur & Hälsa 24
Barn & ungdom 26
Turnéproduktioner 28
Levande programblad 29
Övrig verksamhet 29
Samarbeten 2018 30
Tillsvidareanställd personal 31

Förvaltningsberättelse 32
Resultaträkning 33
Balansräkning 34
Rapport över förändringar i eget kapital 36
Kassaflödesanalys 37
Noter 38
Revisionsberättelse 42

Statistik 2018 48
- Orkester 50
- Turnéer 54
- Fasadshow 2018 54
- Övriga aktiviteter 55

Wermland Opera
Älvgatan 49, 652 30 Karlstad | Tel. 054-21 03 90

WERMLAND OPERA

CONCERT | OPERA | MUSICAL

Wermland Operas huvuduppdrag är att förse värmlänningar och tillresande med våra tre grundstenar opera-/musikal- och orkesterproduktioner. Vi står som garanter för att våra sceniska och musikaliska framträdande ska hålla högsta konstnärliga kvalitet.

Wermland Opera grundades 1975. Idag har vi 69 fasta tjänster och ger även arbetstillfällen till många frilansartister. Det finns tre fast anställda sångare, en orkester som består av 34 tillsvidaretjänster samt teatertekniker i skilda yrkeskategorier.

Stora scenen finns på Karlstads Teater, där även biljettkassan finns. De större opera- och musikalföreställningarna spelas där tillsammans med kammarmusikkonserterna Klassisk lördag. 2011 fick teaterbyggnaden, från 1893, en betydande till- och ombyggnad koncentrerad på personal- och scenutrymmena.

I Karlstads gamla Spinneri har Wermland Opera huserat sedan 1994. Här finns nu plats för Lilla scenen, som rymmer 240 besökare, repetitionslokaler för såväl sångare som orkester, tillverkande verkstäder samt administration. Bland de tillverkande verkstäderna återfinns syateljé, måleri, rekvisita - och attributverkstad, snickarverkstad, smedja, belysningsverkstad samt mask- och perukverkstad. I huvudbyggnaden som vetter ut mot Klarälven, ligger administrationen och syateljén, de övriga verksamheterna tar plats i gårdshuset. Från början var Lilla scenen ämnad endast som en repetitionslokal, men sedan 2004 har Lilla scenen utvecklats till en permanent scen som utgör ett bra komplement till Wermland Operas Stora scen på Karlstads Teater. Wermland Operas orkester ger dessutom Stora konsertserien och andra konserter på Karlstad CCC.

Förutom de produktioner som ges på scenerna i Karlstad bedriver vi turnéverksamhet. Turnéerna är i första hand ämnade för kommunerna i Värmlands län, men då och då sträcker sig turnéerna utanför både länets och landets gränser. Wermland Opera har också en omfattande barn- och ungdomsverksamhet där vi ger föreställningar för barn och ungdom både på turné i elevernas hemkommuner och på scenerna i Karlstad. Vi strävar dessutom efter att kunna erbjuda skolföreställningar på dagtid av samtliga ordinarie opera- och musikalproduktioner. Under 2018 har vi skapat ännu en gren av vår verksamhet; Kultur & Hälsa. Denna produktionsgren siktar mot att sprida kunskap om kulturens läkande kraft både i sjuk- och friskvårdssammanhang. Samt även att erbjuda målgrupper som på något vis är drabbade att få lindring via sång och musik. Region Värmland är huvudman för verksamheten. Wermland Opera stöds också av Karlstads kommun och Statens kulturråd.

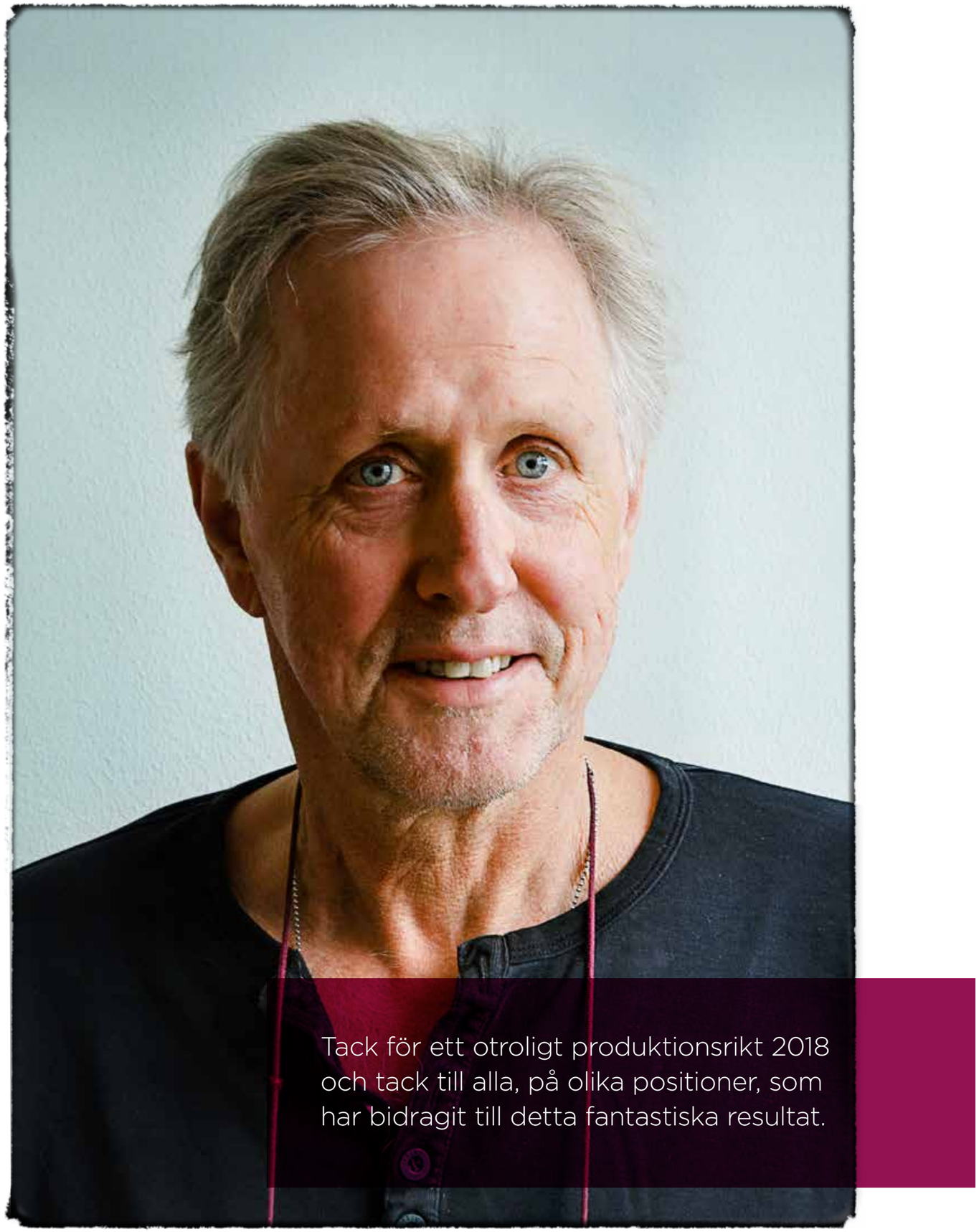

Tack för ett otroligt produktionsrikt 2018 och tack till alla, på olika positioner, som har bidragit till detta fantastiska resultat.

2018

EN PERIOD AVSLUTAS

Ännu en styrelseperiod avslutas den 31 december 2018, och en ny fyraårsperiod inleds den 1 januari 2019 med en nyvald styrelse för Wermland Opera.

Därför känns det viktigt för mig att få tacka alla politiker i den styrelse som slutar nu;

Tack för alla insatser och inspel som bidragit till att utveckla Wermland Opera under en eller flera mandatperioder. För mig personligen, har det varit inspirerande år.

På styrelsemötet den 5/10 2018 fattades ett viktigt enhälligt beslut, som de kallade Wermland Opera och framtiden. Detta beslut kan både ses som en summering av den period som nu avslutas, men också som en vägvisare som pekar fram mot viktiga val inför framtiden:

Wermland Opera och framtiden

UPPDRAG (oförändrat)
Wermland Opera ska:

- producera opera, musikal, konsert och andra program med hög konstnärlig kvalitet och med en mångsidigt sammansatt repertoar.
- sträva efter att nå en bred publik och nya publikgrupper, särskilt med fokus på att utveckla utbudet för barn och unga.
- delta i arbetet med att genomföra Värmlands kulturplan.
- bidra till regionens och Karlstads kommuns utveckling, kulturprofil och attraktionskraft genom ett arbetssätt präglat av öppenhet, dialog och samverkan. För våra produktioner har vi gjort ett konstnärligt val genom att göra följande tolkning av vår verksamhet:
- Wermland Opera ska vara en regional stolthet och av nationellt intresse.
- Våra produktioner ska präglas av djärvhet i val och presentation.
- Vår publik ska känna närhet till de medverkande.

Karaktäristiskt för Wermland Opera har även detta år varit att vi gjort ett stort antal egna produktioner. Från idé till publikmöte. Detta visar på en effektiv, och en i alla led, mycket kreativ organisation. En organisation som, förutom det som Styrelsen preciserat i sin inledning om djärvhet och närhet, präglas av mod och glädje i det dagliga arbetet.

Mindre förstärkningar och justeringar sker fortlöpande, men styrelsens beslut pekar på viktiga områden som anses centrala under den kommande perioden. Två analysområden framhävs bland det som bör förstärkas och/eller kompletteras:

EKONOMI
Det finns inget som i dagsläget talar för att grundfinansieringen kommer att öka. Bedömningen är dock att WO även i fortsättningen kommer att kunna få löfte om att i fyra år (mandatperioden) få en uppräkning som i dagsläget motsvarar oförändrat bidrag från Karlstads kommun och Landstinget i Värmland.

Staten har allt mer övergått till projektbidragsgivning. Det betyder för WO att det behövs särskild kompetens för detta.

Ökning av verksamheten måste också ske med olika former av tillfälliga projektpengar. Det ställer krav på ökad flexibilitet i organisationen.

Vi kan nu se att Kultur & Hälsa kommer att bli en betydande verksamhet som i stort måste finansieras utifrån.

Därför behövs en fortlöpande analys av projektmedlens betydelse för den framtida finansieringen. Detta har blivit smärtsamt tydligt för alla regionala institutioner de senaste åren. För trots att bidragsjusteringen har legat stadigt på 2,5 % i uppräkning per år från Region Värmland och Karlstads kommun har det statliga bidraget till Wermland Opera via Samverkansmodellen inte hållit samma takt.

Våra produktioner ska präglas av djärvhet i val och presentation.

Det är inte längre möjligt att kompensera uteblivna statliga bidrag med ökade biljettintäkter och ökade regionala bidrag. Under 2017 (vilket kan utläsas i den senaste Verksamhetsberättelsen), blev denna skillnad ca 2,5 miljoner som fick lösas av försäljning av dekorer och vissa projektbidrag. Det är nödvändigt att analysera hur denna klyfta ska fyllas och då är projektbidrag ett av flera möjliga instrument. Därför bör vi komplettera vår kompetens, precis som Styrelsen beskriver.

Årets underskott är planerat och förra årets överskott har fått tas i anspråk. Dessutom skapar det en negativ konsekvens då eget kapital också måste användas.

Kvalificerad marknadsföring och försäljning är ett absolut krav för framtiden. De utvecklingsmöjligheter vi kan se för WO kräver både ständig analys och nya metoder att nå ny publik med angelägna och aktuella produkter.

Andelen fastanställda sångare måste troligen öka. Därmed skulle de allt dyrare tillfälliga anställningarna minska.

För att säkerställa en internationell kunskap måste WO även i fortsättningen projektanställa personer utifrån.

Denna andra analyspunkt är knuten till informations- och marknadsföringsarbetet. Enkelt uttryckt är Wermland Operas mål: att med hjälp av alla möjliga informationskanaler ge potentiella besökare kunskap om våra olika produktioner. Endast då kan vår publik ta ett aktivt beslut om de vill delta eller inte. Att potentiella besökare har kunskap om våra produktioner är en första förutsättning för att de över huvud taget ska kunna ta ett positivt beslut.

Detta styrelsebeslut från 2018-09-18 kommer givetvis präglas av den nya Styrelsens beslut och prioriteringar, inte minst av hur deras disposition av ledningsfunktioner kommer se ut. Men ämnena i beslutet kommer säkert fortsätta att vara aktuellt.

Det är en spännande period att se fram emot, med ett stort antal utmaningar.

ÄN EN GÅNG:
Tack för ett otroligt produktionsrikt 2018 och tack till alla, på olika positioner, som har bidragit till detta fantastiska resultat.

OLE WIGGO BANG
OPERA- OCH ORKESTERCHEF

DIVERSE FAKTA

FACEBOOK
Nådda personer: **498 788**
Interaktioner: **67 069**
Visningar: **78 109**

EVENT
Totalt **105** eventdagar
Biljettvärde: **7 449 710** kr
Totalt sålda biljetter: **32 169**

HOTELL- OCH KULTURPAKET
Totalt antal gäster med hotellnätter: **969**

FASADSHOW 2018
Besökare på plats samt följare via live-sändning på Facebook: **35 217**

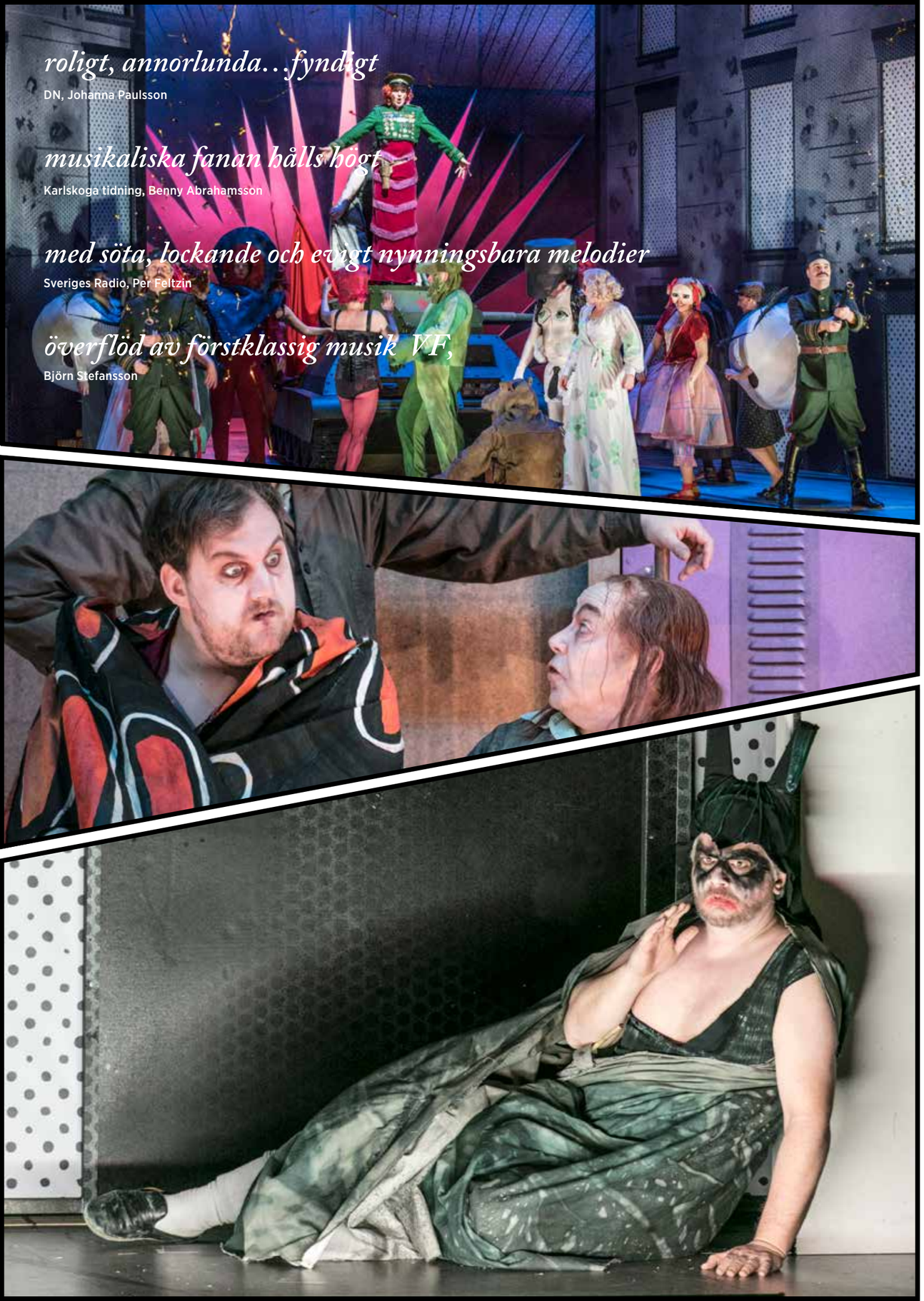

roligt, annorlunda…fyndigt

DN, Johanna Paulsson

musikaliska fanan hålls högt

Karlskoga tidning, Benny Abrahamsson

med söta, lockande och evigt nynningsbara melodier

Sveriges Radio, Per Feltzin

överflöd av förstklassig musik VF,

Björn Stefansson

LÄDERLAPPEN

22 februari – 6 maj

När Wermland Opera för tredje gången skulle sätta upp Johann Strauss *Läderlappen* flödade både musiken och champagnen som sig bör och i Sam Browns regi blev operetten till en smått förvirrad och galen förväxlingskomedi med många överraskningar.

Sam Brown placerade handlingen i krigsslutets Wien 1945 där paret Rosalinda (Ann-Louice Lögdlund) och Gabriel von Eisenstein (Anton Ljungqvist) hade lyckats gömma undan Gabriels bäste vän, den judiske Dr. Falke (Anders Larsson) från förföljelserna. Trots att Eisenstein hjälpt Falke under kriget, hade han ändå gjort sig lustig på vännens bekostnad och detta ville Falke hämnas genom att spela Gabriel ett elakt spratt som han kallade "Fladdermusens hämnd".

Precis som Berlin blev den österrikiska huvudstaden uppdelad av segermakterna i fyra delar – en brittisk, fransk, rysk och en amerikansk del. Till Johann Strauss välklingande och välkända musik fick vi bland annat se sångfågeln Alfred (Wiktor Sundqvist) som amerikansk ockupationssoldat, festfixaren Orlovskij (Rickard Hamrin) som sovjetisk officer och man kunde starkt misstänka att Frank (Peter Kajlinger) varit nazistisk angivare under krigsåren. Orlovskijs kuplettnummer som Zarah Leander var dessutom mycket minnesvärt!

Scenografin och kostymerna av Annemarie Woods förde tankarna till 40- och 50-talens seriemagasin medan de alternerande dirigenterna Johannes Gustavsson och Chathrine Winnes såg till att både orkester och sångare höll friska tempi!

PRODUKTIONSTEAM

Översättning: Magnus Lindman
Dirigent: Johannes Gustavsson/ Cathrine Winnes
Dialog och regi: Sam Brown
Scenografi och kostym: Annemarie Woods
Koreograf: Lorena Randi
Ljusdesign: Kevin Treacy
Maskdesign: Christina Hednar

MEDVERKANDE

Gabriel von Eisenstein: Anton Ljungqvist
Rosalinda: AnnLouice Lögdlund
Alfred: Wiktor Sundqvist
Doktor Falke: Anders Larsson
Doktor Blind: Jonas Durán
Adele: Anna-Maria Krawe
Ida: Cecilie Nerfont Torgersen
Frank: Peter Kajlinger
Frosch: Christer Nerfont
Prins Orlovskij: Richard Hamrin
Björnen: Aaron Vickers

Wermland Operas kör och orkester

QUIZKONSERT I WERMLAND OPERAS KÖK

13 - 30 september

Höstens stora produktion, *Something Rotten*, kunde av olika anledningar inte ha premiär förrän 8 november och för att hålla huset och publiken varm producerades en quizkonsert som senare, något modifierad, även skulle bli årets julturné. Föreställningen *Quizkonsert i Wermland Operas kök* blev en trevlig och mycket uppskattad kavalkad av olika sånger och melodier framförda av sångarna Anna-Maria Krawe och Anton Ljungqvist samt musikerna Torbjörn Strand (violin), Svante Olsson (violin), Rikard Bernström (viola) och Emma Fjeldli (cello). Med idé och regi av Ole Wiggo Bang bjöd aktörerna in publiken till "sitt" kök där de musicerade samtidigt som de bakade kakor och chokladpraliner samt genomförde ett klurigt men totalt prestigelöst quiz.

Quizkonserten, som hade premiär 13 september i Wermland Operas café, erbjöd något för alla sinnen – hörsel, syn, smak och doft - då publiken i entrén möttes av doften från kakorna som gräddades i ugnen och fick smaka på pralinerna som färdigställdes under föreställningens gång. Med mycket humor serverades publiken både operaarior, visor och musikalnummer. Dan Envall hade gjort flera av textöversättningarna medan Svante Olsson arrangerat stor del av musiken för att passa orkestersättningen.

I pausen bjöds det på fika och man kunde diskutera quizet med sina bordsgrannar. Mot slutet av showen rättades quizet och kvällens lyckliga vinnare kunde kvittera ut varsitt exklusivt förkläde med Wermland Operas logga på.

MEDVERKANDE

Anna-Maria Krawe, sång
Anton Ljungqvist, sång
Torbjörn Strand, violin
Svante Olsson, violin
Rikard Bernström, viola
Emma Fjeldli, cello

SVANTES PEPPARKAKOR

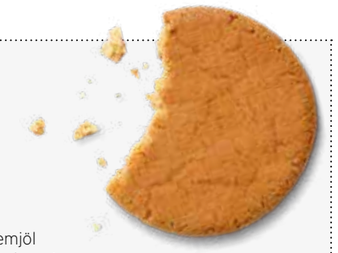

Smält 150g smör
Rör i 2 ½ dl socker
och ½ dl sirap

Tillsätt
1 msk mald ingefära
1 msk kanel
1 msk malda nejlikor
1 tsk kardemumma
1 tsk malda pomeransskal
1 ½ tsk kryddpeppar
2 ½ krm salt
1 dl vatten

Rör om och låt dra en stund och svalna

Arbeta in
450 g vetemjöl
1 ½ tsk bikarbonat

Gör ca 5 cm tjocka ormar och låt vila i kylskåp. Ta den kalla ormen och skär tunna skivor. Grädda i 190 grader ca 8 min beroende på ugn och skivtjocklek.

SOMETHING ROTTEN

8 november – 31 december

Musikalen *Something Rotten* tog Broadway och hela USA med storm. Wermland Opera blev första teater i Europa (faktiskt i övriga världen utanför USA!) att sätta upp showen om bröderna Bottoms litterära kamp mot Shakespeare. Med galen humor i Monty Pythons anda, fantastiska kostymer och halsbrytande steppnummer serverade översättare Calle Norlén, regissör Markus Virta, scenograf Nigel Hook, musikaliskt ansvarige David White och koreograf Rachel Goodwin en musikalupplevelse utöver det vanliga. I ett hejdlöst tempo fick publiken en enastående lektion i hur man skapar en musikalsuccé!

Publiken hade verkligen längtat efter en frejdig musikal som denna, och långt innan premiären hade den sålt mycket bra. När sedan publiken började berätta för varandra om sina upplevelser - på sociala medier och i verkliga livet - blev intresset enormt och när vi summerade första halvan av spelperioden, 8 november – 31 december gav det 28 föreställningar med 98% beläggning!

Enda smolket i bägaren var att Christer Nerfont (en av huvudrollsinnehavarna) råkade ut för en trafikolycka efter 12 föreställningar och därefter blev sjukskriven. Ensemblemedlemmen Oscar Sundling Wallin var Christers "cover" och fick snabbt hoppa in som ersättare i rollen som Nick Bottom. Det gick strålande, och man kan konstatera att *Something Rotten* är en riktig ensembleföreställning där alla medverkande bär ett stort ansvar för genomförandet. Publiken fick hänga med till London på 90-talet - 1590-talet! Something Rotten handlar om Nick (Christer Nerfont) och Nigel Bottom (Tord Hansson) som sliter hårt för att slå sig fram som pjäsförfattare medan den snygge, oerhört populäre "megastjärnan" William Shakespeare (Patrik Martinsson) producerar hit efter hit. När det lokala och inte alltid så lyckosamma oraklet Nostradamus d.y. (Tobias Lundqvist) förutspår att framtiden ligger i pjäser med både sång och dans ger bröderna sig i kast med att skriva världens första musikal för att bräcka Shakespeare...

PRODUKTIONSTEAM

Översättning: Calle Norlén
Music Supervisor & dirigent: David White
Music Director & dirigent: Tom Deering
Regi: Markus Virta
Scenografi och kostymdesign: Nigel Hook
Ljusdesign: Palle Palmé
Koreograf: Rachel Goodwin
Koreograf assistant: Will Lucas
Ljuddesign: Johannes Medelius
Maskdesign: Elisabeth Näsman

ROLLISTA

Nick Bottom Christer Nerfont | Oscar Sundling Wallin
Shakespeare Patrik Martinsson
Nigel Bottom Tord Hansson
Bea Cecilie Nerfont Thorgersson
Nostradamus Tobias Lundqvist
Portia Jenny Holmgren
Brother Jeremiah Peter Gröning
Shylock Ulrik Spjut
Lord Clapham, ensemble Johan Rudebeck
Minstrel, ensemble John Alexander Eriksson
Ensemble, Oscar Sundling Wallin
Ensemble, Markus Christensen
Ensemble, Fredrik Sjöstedt
Ensemble Isak Bendelin
Ensemble, swing Stefan Johansson
Ensemble, Sienna Sebek
Ensemble, Sara Ollinen
Ensemble, Rachel Goodwin
Ensemble Hanna Ulvan
Ensemble Elin Månsson
Ensemble Linda Fabricius Hultemark
Ensemble Therese Erch

#FASAD SHOW 2018

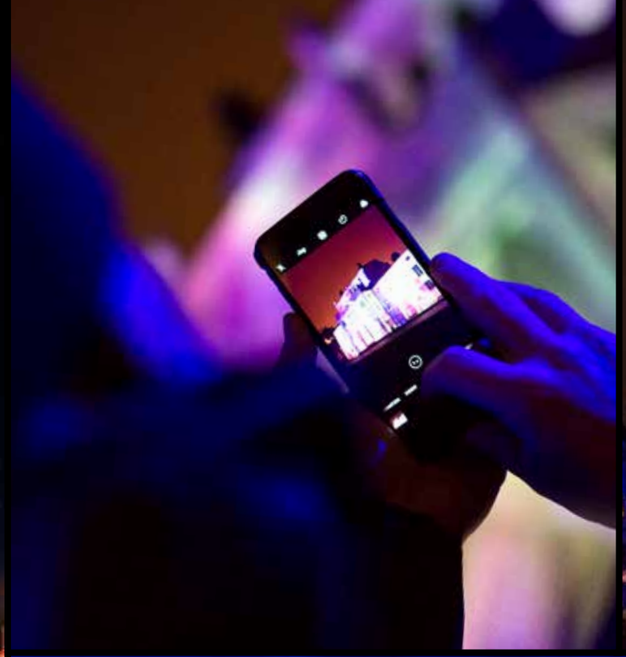

Även denna december fick Wermland Opera möjlighet att återigen ge Karlstadsborna en julklapp.

Det blev en helt ny ljus- och ljudshow som visades på Wermland Operas fasad mellan första och andra advent. Den grafiska designern och filmskaparen Jan Brånå kunde återigen hänföra publiken när han gjorde magi av byggnadens fasad med sin speciella 3D-mappingteknik. Wermland Opera började med att tacka för året som gått, med alla de 39 posters som representerar årets alla evenemang. Därefter följde en ljusshow som dels lyfte fram Something Rotten, men även hade helt egna inslag av eld, vatten, jultema, Monica Zetterlund, YMCA, stråkmusiker som spelade Vivaldi och mycket mycket mer!

Innan Fasadshowen, som visades 2-3 gånger per kväll, började visades också Sticky Beats Fasadspel som i princip var detsamma som 2017. Några förändringar och förbättringar hade genomförts, men det var fortfarande tre olika interaktiva upplevelser som man via en mobil kunde spela på fasaden! Fasadspelet möjliggjordes av stöd från Wettergrensstiftelsen.

Klara´s operacafé serverade glögg, korv och fika i parken och träden hade prytts med stämningsfull belysning i design av Jakob Larsson.

WERMLAND OPERAS ORKESTER 2018

Wermland Operas orkester är ständigt engagerad, dels i sina egna konsertproduktioner och dels som en del av Wermland Operas opera- eller musikalföreställningar. Under 2018 kunde vi höra hela orkestern från orkesterdiket i föreställningarna *Läderlappen* och *Something Rotten*, i mindre konstellationer i Sinatrahyllningen *Young at Heart* och trivselproduktionen *Quiz i Wermland Operas kök*. Dessutom kunde Wermland Operas orkester höras och ses i sina konsertserier på olika scener under året. Ett genomgående tema under 2018 års repertoar var musik av värmländska tonsättare med anledning av 100-årsjubilerande Föreningen Svenska Tonsättare.

Stora konsertserien

I *Stora konsertserien* på Karlstad CCC har Wermland Operas orkester kunnat bjuda på varierande, välbesökta konserter i stort format, med framstående solister och dirigenter. Karaktäristiskt för *Stora konsertserien* är också de inledande och ständigt fullsatta introduktionerna för våra abonnenter. 2018 inleddes med en storstilad *Tretondagskonsert med bal*. De förannonserade solisterna var Anders Larsson och Anna-Maria Krawe tillsammans med dirigenten Marie Rosenmir. Därtill överraskades publiken med en rad oannonserade gästartister. Till den efterföljande balen spelade orkestrarna Wienerkapellet och Wagnerz, som är sammansatta av Wermland Operas orkesters egna musiker. Turnén som av tradition alltid följer *Trettondagskonserten* blev detta år en helt egen konsert med violinisten Jan Stigmer som solist och spelande ledare. Chefsdirigent Johannes Gustavsson ledde därefter vårens övriga konserter i *Stora konsertserien*; *3xB*, *Flos campi* och *Andreas Brantelid* med gästsolisterna Ronald Brautigam (piano), Ellen Nisbeth (viola) och Andreas Brantelid (cello). Konserten 3xB gästspelade även i Arvika i Musikhögskolan Ingesunds aula.

Höstsäsongen inleddes med en hyllning till 100-års jubilerande Leonard Bernstein - *Bernstein on Broadway* – en konsert med tonsättarens musikalrepertoar. Evelyn Jons, Anna-Maria Krawe och Christer Nerfont var sångsolister och Alice Farnham dirigerade. Johannes Gustavsson dirigerade årets två sista konserter i serien; *Danmarks Nationaltonsättare* och *Mendelssohns violinkonsert*. Pianisten Anna Christensson var solist i värmländske Adolf Wiklunds första pianokonsert och violinvirtuosen Nicolas Dautricourt spelade Mendelssohns violinkonsert.

Solisten Nicolas Dautricourt spelade Mendelssohn violinkonsert

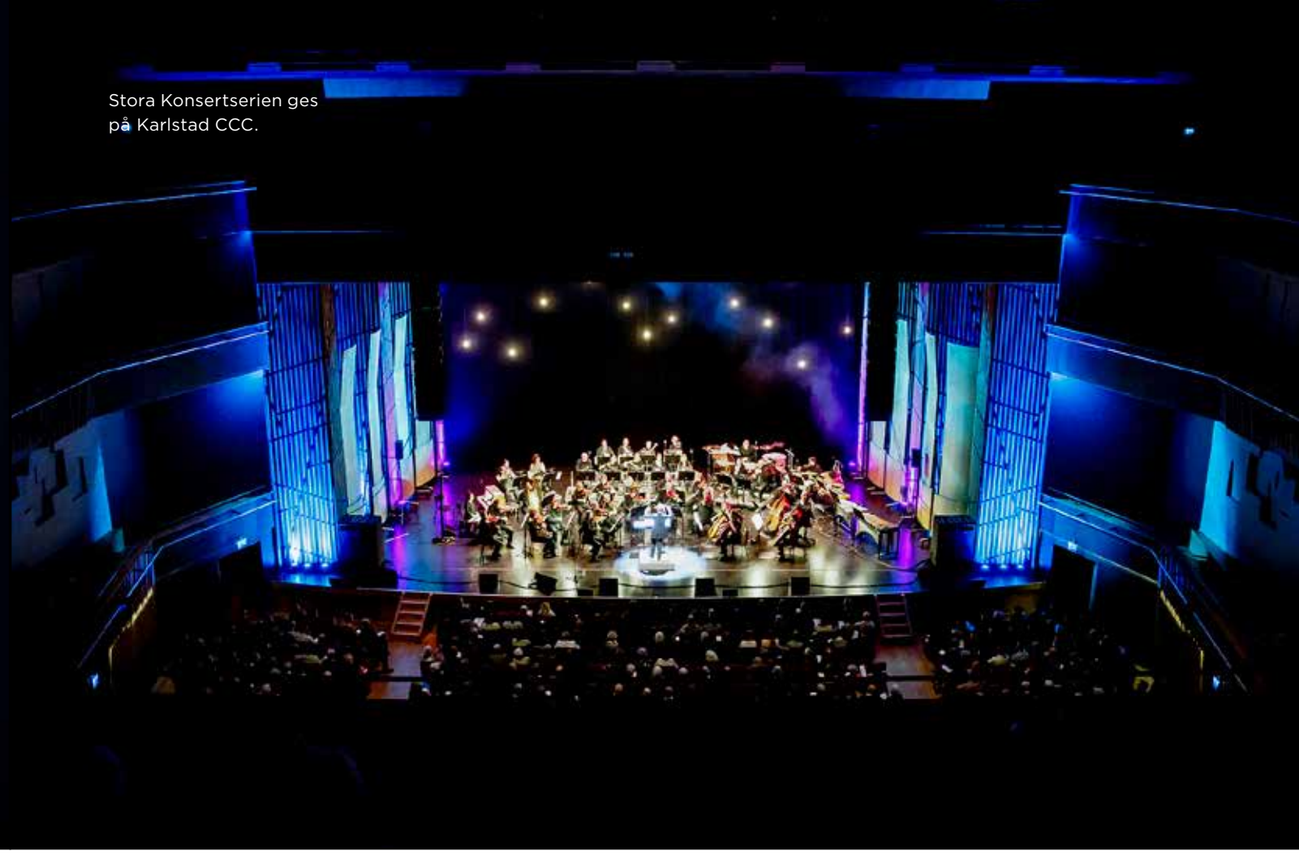

Stora Konsertserien ges på Karlstad CCC.

Klassisk lördag-serien

Klassisk lördag är en något kortare klassisk dialogkonsert utan paus mitt på lördagen. Serien erbjuder en nära kontakt mellan publik och musiker eftersom konserterna sker på Stora scenen på Wermland Opera.

Under våren 2018 fullföljdes satsningen på Mozart och Mahler. Först framförde pianisten Martin Sturfält och en stråkkvintett *Mozarts Pianokonsert nr 20* för ett fullsatt operahus. Under denna konsert hade dessutom Måns Zelmerlöv valt att spela in ett avsnitt av TV-programmet Chevaleresk, vilket kanske bidrog en smula till att salongen var sprängfull. I mars ledde chefsdirigent Johannes Gustavsson orkestern i en kammarversion av *Mahlers Symfoni nr 5*. Här gav den ofta enkelbesatta orkestreringen musikerna, i det närmaste, solistiska uppdrag. Med höstterminen inledde Klassisk lördag-serien en ny satsning med ett fokus på verk av Igor Stravinsky. Först ut var Historien om en soldat, där orkestern spelade och Johannes Gustavsson både agerade dirigent och recitatör av den gamla folksagan.

Höstens andra lördagskonsert frångick dock Stravinsky-temat och presenterade AnnLouice Lögdlund i Anders Eliassons suggestiva och starka monodram *Karolinas sömn.*

Möt våra musiker

I Möt våra musiker-serien suddas gränser mellan utövare och åhörare ut i ännu högre grad. Under året har vi gett fyra sådana konserter i operacaféet. Här har olika instrumentgrupper och kammarkonstellationer ur Wermland Operas orkester presenterat repertoar som legat dem varmt om hjärtat. Dessutom har flera värmländska tonsättare presenterats under dessa konserter. I november kunde glädjande nog den samtida tonsättaren Johan Blixt själv gästa konserten då Anna-Maria Krawe sjöng ur hans opera *Dags*.

Barn och ungdom

Det är viktigt att orkestern exponeras i barn- och ungdomssammanhang. Dels för de ungas förståelse för musiken och dess utövare, och dels för lusten till eget musicerande. Delar av orkestern spelade till exempel tillsammans med gruppen Frispel, som gjorde medeltida musik för mellanstadieelever på Lilla scenen under vårterminen. Flera musiker spelade också medeltids – och barockmusik i dansföreställningen *En besynnerlig afton i Bergamo*, som gick på turné till lågstadieelever. I samband med Karlstads kommuns Kulturnatt kunde Wermland Operas orkester också erbjuda konserten *Fruktsallad* med Dan Bornemark och barnkörer från Kulturskolan i Karlstad. Det blev två festliga, fruktiga konserter på Wermland Operas Stora scen, eftersom vi dagen efter även erbjöd konserten inom Kultur & Hälsa-projektet. Samarbetet runt *Luciakonserten* med Norrstrandsskolans musikklasser fortsatte även detta år, till både utövarnas och publikens glädje.

Sommarsäsongen 2018

Under sommarsäsongen tar vi ut svängarna lite extra genom att göra samarbeten och produktioner som inte ryms i de gängse serierna och repertoaren. Vi ger oss kort sagt ut på grönbete – och då kan allt hända… Sommarmånaderna 2018 rymde allt från fyra dagars Brahms-festival, hyllningskonserter till både Björk och Ted Gärdestad till träningsmusik, elektronisk dansmusik i symfonisk tappning och Operahögskolans gästspel. Den gemensamma nämnaren för alla konserter var Wermland Operas orkester. Läs mer om Sommarsäsongen på nästa uppslag

Kultur & Hälsa

Wermland Operas orkester är en stor tillgång för projektet Kultur & Hälsa. Musikens kraft är läkande för både friska och sjuka. Orkestern har varit inblandad i flera projekt under året däribland *Meditationskonsert*, Träningspass-konsert och familjesatsningen *Fruktsallad*.

Öppna repetitioner

Som ett led i att få publiken att lära känna orkestern öppnar vi då och då upp repetitionerna för allmänheten. Antingen får publiken sitta i orkestersalen och lyssna till dirigentens anvisningar och orkestermedlemmarnas övningar eller så kan vi arrangera så att åhörarna får sitta på stolar bredvid musikerna och erfara känslan av att sitta mitt inne orkestern. Wermland Operas orkestervänner bjuds in att bevista en repetition inför varje konsert i Stora konsertserien. Dessutom öppnade vi två av repetitionerna under sommarsäsongen. Publiken hade då möjlighet att få lyssna till orkesterns repetitioner med Hans Ek inför hans *Electric Dance Music* samt lyssna på en repetition med Johannes Gustavsson inför en Brahmskonsert.

Övrigt

Vi sätter värde på att Wermland Operas orkester uppfattas som en del av det värmländska offentliga livet, som en värdig stämningshöjande ingrediens i olika sammanhang. Dessutom fungerar de enskilda musikerna som professionella injektioner i Karlstads och Värmlands amatörmusikliv när de inspirerar ungdomar till eget musicerande och leder amatörorkestrar etc. Musikerna ställer också ofta upp när Wermland Operas orkestervänner vill ha underhållning eller extra produktion av i en instrumentgrupp.

Under sommarsäsongen tar vi ut svängarna lite extra och gör samarbeten och produktioner som inte ryms i de gängse serierna och repertoaren. Vi ger oss kort sagt ut på grönbete – och då kan allt hända… Maj, juni och juli 2018 rymde allt från fyra dagars Brahms-festival och hyllningskonserter till Ted Gärdestad och Björk till utomhusträning med Wermland Operas orkester, och mer ändå…

Dance Music Symphony 12 maj

Hans Eks verk *Dance Music Symphony* består av tre remixer för orkester baserade på musik av bland andra Swedish House Mafia, Skrillex, Daft Punk, Aphex Twin och Avicii. Det är en hyllning till en av de viktigaste strömningarna i vår tid, den elektroniska dansmusiken, som under de senaste 20 åren radikalt påverkat dagens musik! Med Wermland Operas orkester, påkostad ljus- och ljudshow blev konserten spektakulär och mycket omtyckt.

Morgondagens Operastjärnor 26 maj – 27 maj

2017 års samarbete med Operahögskolan i Stockholm fortsatte även detta år. Vi ställde teknik, scen och orkester till förfogande för ett operaprojekt med avgångseleverna. De gav en kavalkad med berömda operascener av tonsättare som Puccini, Verdi, Massenet och Dvořák. Wilhelm Carlsson regisserade och Emil Eliasson dirigerade.

Björk – Emotional Landscapes 2 juni

Den brokiga sommarsäsongen fortsatte sedan med ett tonsättarporträtt av musikskaparen och artisten Björk. Wermland Operas orkester och Örebro Kammarkör framförde delar av hennes produktion i arrangemang av Hans Ek. I konserten ingick även musik av andra kompositörer som betytt mycket för Björk själv, såsom Brian Eno, Kraftwerk och Karlheinz Stockhausen. Solister var Edda Magnason, Annie Angel och Moto Boy.

Nationaldagskonsert 6 juni

Enligt traditionen medverkade både orkester och solister i det välbesökta nationaldagsfirandet i Museiparken. I år skedde konserten i samarbete med Sveriges Radio och programserien *P2 i Parken*. Karlstad och Wermland Operas orkester var först ut i den nya serien där Sveriges Radio sände parkkonserter från olika ställen i sommarsverige. Pernilla Eskilsdotter från P2:s Klassisk morgon presenterade konserten och P2:s artist, cellisten Amalie Stalheim var gästsolist. Johannes Gustavsson dirigerade.

Sommarträning med KMTI till toner från Wermland Operas orkester 9 juni

Inom satsningen Kultur & Hälsa gav vi en träningstimme på Sandgrundsudden för hela familjen. Passet leddes av KMTI's suveräna instruktörer och musiken spelades av Wermland Operas Orkester.

Ted Gärdestad med Peter Nordahl 16 juni

I en konsert på Karlstad CCC fick vi förmånen att höra Ted Gärdestads egen röst till Wermland Operas orkester. Arrangören och dirigenten Peter Nordahl kunde placera Ted Gärdestads röst i ett nytt fokus. Han hade separerat originalsången från övriga musikinspelningen och gett rösten en helt ny inramning. Publiken fick höra Ted och Kenneth Gärdestads sånger från Ett stilla regn på debutalbumet 1972 till den allra sista inspelningen, självklart inklusive favoriter som Himlen är oskyldigt blå och Sol, vind och vatten.

Värmlänningarna 22 juni – 2 juli

Flera av Wermland Operas orkestermedlemmar ingick även denna sommar i samarbetet med *Värmlänningarna* i Ransäter. F.A. Dahlgrens folklustspel, i regi av Olof Wretling med Emelie Hebbe och Ole Aleksander Bang i huvudrollerna, drog som vanligt stora publikskaror till "Gropa" i Ransäters Hembygdsgård.

Bara Brahms 5 – 8 juli

Sommarsäsongen avslutades med en fyra dagar lång tonsättarfestival kring Johannes Brahms. Under sin levnad skrev han fyra symfonier som alla gavs på festivalen. Wermland Operas orkester gav en symfoni per kväll, under Johannes Gustavssons ledning. Dessutom inledde olika framstående instrumentalister varje konsert med ett kammarmusikaliskt verk av kompositören; Peter Friis Johansson (piano), Jakob Koranyi (cello), Anders Kjellberg Nilsson (violin) och Emil Jonason (klarinett). Musikjournalisten och kritikern Camilla Lundberg återkom varje kväll och kompletterade det musikaliska porträttet av Johannes Brahms med fakta och anekdoter ur hans liv.

SÄRSKILDA MEDEL FÖR KVALITETSFÖRSTÄRKANDE INSATSER 2018

Wermland Opera koncentrerar sig kontinuerligt på att stärka olika konstnärliga områden. Särskilda medel för kvalitetsförstärkande insatser 2018 har prioriterats enligt följande:

• Det ger en utvecklande konstnärlig effekt både på kort och lång sikt att få koncentrera sig på en kompositör eller en viss periods musikaliska språk. Detta kräver en ekonomisk insats eftersom mycket tid avsätts över en lång period med olika faser i utvecklingsarbetet. 2018 var Johannes Brahms och hans symfonier huvudprojekt, en repertoar från den romantiska perioden som vi annars sällan har möjlighet att jobba med. Vi valde Brahms fyra symfonier och började arbeta med dem redan i april, och fortsatte i olika faser fram till ett komplett framförande mellan 5 - 8 juli. Det blev ett lyckat projekt som har gett idéer till fortsatta satsningar kommande år.

• Dance Music Symphony spelades på Wermland Operas Stora scen den 12 maj. Konserten ingår som ett led i en längre utvecklingsplan där målet är att göra denna musik till bärande del i ett större musikteaterprojekt 2019 - 2020. Konserten var ett viktigt delmål i förståelsen av det musikaliska arbetet. Under hösten 2018 och våren 2019 fortsätter arbetet med verket i syfte att transformera denna typ av musik (elektronisk dansmusik) och kompletterande material till ett spännande och nyskapande musikteaterverk för de närmaste säsongerna.

• Wermland Opera valde också att än en gång lägga stora personella och ekonomiska resurser på en samproduktion med Operahögskolan – En del av Stockholms konstnärliga högskola med syftet att få direktkontakt med de nya unga artisterna som utbildas för framtidens musikteater. En nödvändig direktkontakt för oss eftersom Wermland Opera är relativt geografiskt isolerat från kollegor på andra motsvarande institutioner. Samarbetet blev mycket lyckat och skolan har därför valt att förlägga sin stora Examensproduktion 2019 på Wermland Opera.

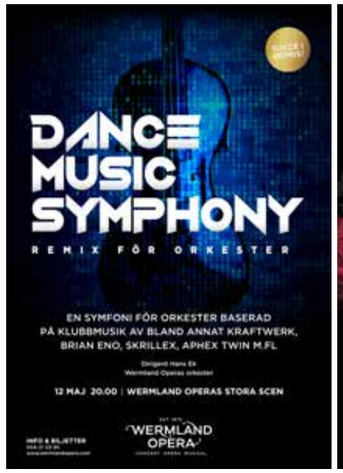

JULEN 2018

LUCIAKONSERT

Två Luciakonserter gavs i samarbete med Norrstrandsskolans Musikklasser som består av mellan- och högstadieelever. Det obligatoriska luciatåget flankerades av en berättelse där barnen letade jorden runt efter tomten och framförde sånger eller danser som associerades till de olika ställena.

ÅRETS JULTURNÉ

Quizkonserten som skapats under hösten och spelats i Wermland Operas café fick lagom till jul en vinterskrud och julinramning som passade för julturné. Den digra scenografin, med bland annat ugnar, vispar och kakdeg packades i turnébussen och åkte på den traditionella och mycket omfattande julturnén. Quizet julmodifierades, köket började dofta doftar saffran, glögg och pepparkakor.

KULTUR & HÄLSA

Under 2018 fick Wermland Opera ytterligare ett ben att stå på – Kultur & Hälsa.

Med den nya producentgrenen kan vi ta ett medvetet grepp på området där man kopplar ihop Kultur & Hälsa. På senare år har det bekräftats att kulturaktiviteter främjar välbefinnandet och ger många positiva effekter för både individ och samhälle. Wermland Opera ville med sin nya byggsten hitta nya arbetssätt och metoder för att via kultur skapa välbefinnande för fler människor, både friska och sjuka. I ett första skede vände sig satsningen mot målgrupperna funktionsnedsatta, personer på rehabilitering av kronisk sjukdom, psykisk ohälsa samt mot äldre. Men det ingick också hälsobefrämjande kulturaktiviteter för friska i satsningen.

Satsningen inleddes av en Thore Skogman-konsert med Christer och Cecilie Nerfont på vårterminen. Konserten erbjöds till äldrevården. Därefter följde programmet Ord & Visor som riktades mot personer med afasidiagnos. Innan sommarsemestern kunde man också erbjuda en friskvårdstimme i Sandgrundsparken. Alla var välkomna till träningstimmen med KMTI:s instruktörer och Wermland Operas orkesters musik.

Under hösten har man erbjudit några konserter som enkom producerats för speciella målgrupper inom Kultur & Hälsa, såsom *Meditationskonserten* och *Kaffekonserten*. I övrigt har man också tagit befintliga konserter och anpassat omständigheterna runt omkring så att det ska passa olika funktionsnedsättningar. Till exempel kan man ge konserten på en viss tidpunkt, korta ner konserten så att den ges utan paus samt klargöra för anhöriga och funktionsnedsatta att det är OK att ge ljud ifrån sig under konserten, gå ut och komma in igen eller att lämna helt när man vill.

Projekt inom Kultur & Hälsa:

VÅREN/ SOMMAREN 2018

- **Tio tusen röda rosor,** Thore Skogman-konsert till vården
- **Ord & Visor.** Konserter med interaktiv allsång för patienter som drabbats av afasi.
- **Sommarträning.** Friskvård och rörelse till liveorkester. Wermland Operas orkester och KMTI.

HÖSTEN 2018

- **Meditationskonsert.** Musiker ur Wermland Operas orkester gav meditativ musik.
- **Fruktsallad.** Familjekonsert med Dan Bornemark
- **Quizkonsert i Wermland Operas kök.** Populärkonsert i köksmiljö medan sångarna lagar iordning något gott.
- **Kaffekonsert** för speciellt inbjudna
- **Young at heart.** Frank Sinatra, matinékonsert
- **Genrep av Luciakonsert på KCCC** tillsammans med Norrstrandsskolans musikklasser.

BARN & UNGDOM

Wermland Opera erbjuder varje år musik- eller musikteaterupplevelser till länets alla barn och ungdomar i olika åldrar. Under 2018 har barn- och ungdomsavdelningen erbjudit fem produktioner som spelats på turné eller på någon av våra scener.

Prova på sång och dans

MÅLGRUPP: 5-åringar på förskolan
För de allra minsta erbjöd Wermland Opera Carolina Bangs och Pär Jorsäters program *Prova på sång och dans.* Det var en interaktiv föreställning på förskolor där 5-åringarna fick vara med och göra en egen musikal. Barnen lärde sig en sång, en dans, fick smink och kostym. Sen när strålkastarna tändes och publiken, i form av kompisar och föräldrar, var på plats, spelade de upp sin mini-musikal.

Kompispatrullen

MÅLGRUPP: Lågstadiet
Kompispatrullen som utgörs av Britta Bergström, Kerstin Ryhed och Anders Eriksson gästade lågstadieklasser med en svängig föreställning om kärlek och vänskap. Med budskapet att alla duger som de är serverade de en rolig, cool och varm konsert med barnvänliga melodifestivallåtar som barnen både kunde sjunga med i och dansa till.

En besynnerlig afton i Bergamo

MÅLGRUPP: Mellanstadiet
Dansaren, koreografen och danssamordnaren Håkan Mayer presenterade en dansföreställning till levande renässans- och barockmusik. Dansare och musiker ur Wermland Operas orkester besökte olika lågstadieskolor under september. Handlingen är inspirerad av italienska commedia dell'artes mustiga stil och teatertradition där skådespelarna alltid bär mask. Musikerna spelade vacker, tidig musik till handlingens stora känslor, tvära kast och rappakalja...

Medeltiden med Frispel

MÅLGRUPP: Mellanstadiet
Gruppen Frispel bjöd in mellanstadieeleverna till medeltiden. Med hjälp av närmare 30 olika instrument kunde de tre gycklarna Agneta, Claudia och Göran spela och berätta om hur livet som gycklare var, vilka instrument man spelade, vad man åt och hur det gick till vid kungens hov. Tillsammans med musiker från Wermland Operas orkester spelade de en fartfylld och finurlig föreställning med en härlig blandning av arabiska rytmer, medeltida ballader och svensk folkmusik.

Läderlappen

MÅLGRUPP: Högstadiet, Gymnasiet och Högskolan/Universitet
I så lång utsträckning som möjligt vill vi kunna erbjuda högstadie- och gymnasieelever en musikal- eller operaupplevelse på plats i vårt operahus. Vi erbjuder ordinarie föreställningar som vi visar för vuxen publik, men anpassar tiden och spelar skolföreställningar på dagtid, samt förser lärarna med förberedelsematerial. Under 2018 kunde vi erbjuda *Läderlappen* till skolungdom och studenter.

Sommarjobb på Wermland Opera

MÅLGRUPP: 16 – 18 år
Nio instrumentalister i aktuell ålder fick möjlighet att repetera samt ge konserter. Sommarjobbet sammanföll med Brahmsfestivalen och med denne kompositör som tema fick ungdomarna repa in en konsert under två veckor och sista veckan gav de flera, mycket uppskattade, konserter per dag i Operacaféet.

Fruktsallad

MÅLGRUPP: Familjekonsert
Dan Bornemark, barnkörer från Kulturskolan i Karlstad och Wermland Operas orkester bjöd både gammal och ung på två festliga och fruktiga konserter av Dan och Gullan Bornemarks *Fruktsallad* på Wermland Operas Stora scen.

Luciakonsert

MÅLGRUPP: Familjekonsert
Två Luciakonserter gavs i samarbete med Norrstrandsskolans Musikklasser som består av mellan- och högstadieelever. Det obligatoriska luciatåget flankerades av en berättelse där barnen letade jorden runt efter tomten och framförde sånger eller danser som associerades till de olika ställena. Barnen leddes av kördirigenterna Aime Gummesson och Alice Jurström. Wermland Operas orkester spelade under ledning av Andreas Eriksson Hjort. Solister från Wermland Opera var Jenny Holmgren, AnnLouice Lögdlund och Oscar Sundling Wallin.

TURNÉPRODUKTIONER

Vinteryra

Wermland Operas orkesters konsertturné som brukar följa efter Trettondagskonserten blev detta år en helt egen konsert med namnet *Vinteryra*. Violinisten Jan Stigmer var både solist och spelande ledare. Tillsammans med orkestern bjöd han på verk av Mozart, Lars-Erik Larsson, Strauss, Paganini med flera. Konserten gästade Säffle, Karlskoga, Hämnäs och Torsby.

Young at heart – Sinatraturné

Tillsammans med sex musiker gav Christer Nerfont Frank Sinatra nytt liv sin på Värmlandsturné med Sinatra-låtar. De serverade musik från Frank Sinatras alla olika perioder varvat med anekdoter ur stjärnans liv; både sanna berättelser och en del skrönor!

Den mycket uppskattade turnén som besökte hela Värmland, började i Ölmhults bygdegård och avslutades 13 föreställningar senare i Häljeboda Folkets Hus.

Bandet
Kapellmästare, arrangemang - Lasse Magnell
Violin - Magnus de Verdier
Cello - Beata Söderberg Quin
Kontrabas - Per-Arne Pettersson
Saxofon, klarinett - Jonny Lindström
Slagverk - Henrik Berg

Tio tusen röda rosor

Under 2017 turnerade Cecilie och Christer Nerfont tillsammans med pianisten Pär Jorsäter på vårdhem i Karlstad med ett mycket uppskattat Thore Skogman-program. Efter önskemål fortsatte programmet även under våren 2018.

Quiz i Wermland Operas julkök

Julstök med Wermland Opera! Quizkonserten som skapats under hösten och spelats i Wermland Operas café fick lagom till jul en vinterskrud och julinramning som passade för julturné. Den digra scenografin, med bland annat ugnar, vispar och kakdeg packades i turnébussen och åkte på den traditionella och mycket omfattande julturnén. Quizet julmodifierades, köket började dofta saffran, glögg och pepparkakor och flera sånger byttes ut och lades till. Återigen blev julturnén en storsuccé ute i de Folkets Hus och bygdegårdar som besöktes. Läs mer om Quizkonserten på sidan 11.

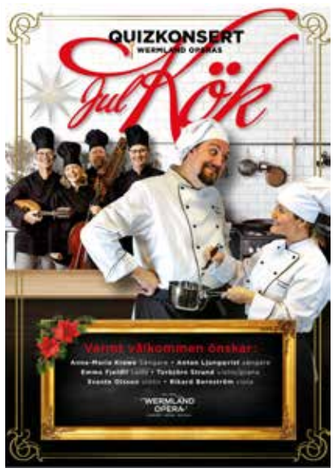

LEVANDE PROGRAMBLAD

Under 2018 utökade vi vår publiks möjlighet att tillgodogöra sig information via vårt Levande programblad. Ett levande programblad är ett ljudprogramblad där man kan lyssna till kommentarer inför eller efter sitt opera-, musikal- eller konsertbesök.

Här kan man lyssna in sig på handlingen, musiken och karaktärerna samt lära sig mer om musikverken, kompositörerna och utövarna. Via våra levande programblad kan man förhöja sin upplevelse genom att lyssna på de inlästa programkommentarerna samt höra operachefen, chefsdirigenten, sångare eller konsertsolister som delar med sig av intryck, egna erfarenheter och kunskaper.

Det levande programbladet skickas ut via nyhetsbrev samt ligger på hemsidan. Det går att ladda ner till sin telefon för att lyssna på när det passar; vid köksbordet, på promenaden eller under bilfärden.

ÖVRIG VERKSAMHET

Vi sätter värde på att Wermland Opera uppfattas som en del av det värmländska offentliga livet, som en värdig stämningshöjande ingrediens i olika sammanhang. Wermland Opera har således medverkat vid flera olika festliga och högtidliga tillfällen under 2018, såsom flertalet framträdanden vid middagar och mottagningar hos Landshövding Kenneth Johansson. Dessutom sjöng Cecilie och Christer Nerfont på en läkarkonferens på KCCC och i samband med Melodifestivalens nedslag i Karlstad framträdde flera av sångarna i *Läderlappen* på scenen på Stora torget. I mars samarbetade Wermland Opera med Svenska Kyrkan och *Livet värt att leva* och lät ett musikkryss integreras med en av Livet värt att leva-föreläsningarna på Stora scenen.

Christer och Cecilie Nerfont genomförde en workshop med dramaeleverna på Geijerskolan, vilket sedan följdes av att fem elever från samma skola askulterade under repetitionerna av *Something Rotten.*

I den mån det är möjligt upplåter vi gärna våra lokaler till andra aktörer som är behov av en scen.
Under 2018 kunde följande grupper ses på Spinneriets Lilla scen.

19–23/2 Sundstagymnasiet

Gästspel Lilla scenen
Sundstagymnasiets musikestetelever årskurs två övade, repeterade och framförde dans och musik på Lilla scenen. 550 jublande föräldrar, syskon och klasskompisar i publiken.

14–17/3 Behagad / L

Gästspel Lilla scenen
Ett Dans och teaterprojekt av och med Cecilia Tomasdotter och Johan Fält. Som ett led från stipendier skapades produktionen och framfördes Lilla scenen.

17–19/5 Geijerskolan

Gästspel Lilla scenen
Tillsammans med teaterläraren Suzanne Carling framförde Geijerskolans musikal/teaterelever musikalpärlor ackompanjerade av musikelever från Geijerskolan.

18/6 – 13/7 Drömsommarjobb

Spinneriet
Under fyra veckor fick 25 ungdomar i åldern 16–18 år jobba med uttrycken dans och film i våra lokaler. Detta presenterades bland annat genom dansföreställningar i Arvika och Karlstad. Filmarna visade sina filmer vid en gemensam avslutning. Flera av filmerna har varit med och tävlat på flera festivaler under det gångna året.

21–22/11 Utbudsdagar

Spinneriet
I samarbete med Region Värmland och Riksteatern i Värmland arrangerade vi utbudsdagar. Indelat i workshops i orkestersalen och scenisk framställning på Lilla scenen. 26 akter presenterades för 93 lärare och elever.

28–30/11 James Wilton DC

Gästspel Lilla scenen
Engelskt danskompani, inbjudna av Dans i Värmland, framförde akrobatisk explosiv dans i sin akt Leviathan.

SAMARBETEN 2018

A
ABF
Arbetsförmedlingen
Arvika Kommun
Arvika Konsertförening
Arvika Teaterförening

B
Best Western Gustaf Fröding Hotell & Konferans
Bilda Studieförbund
Bygdegårdarna i Värmland

C
Centrum Karlstad
Clarion Collection Hotel Bilan
Clarion Collection Hotel Drott
Clarion Collection Hotel Plaza
Coop MedMera

D
Dömle Herrgård

E
Eda Kommun
Elite Stadshotellet Karlstad

F
Folkets Hus och parker
Folktandvården
Folkuniversitet
Forshaga Kommun
Företagssalongen

G
Good Morning Karlstad Hotell
Great Event of Karlstad

H
Hagfors Kommun
Hammarö Teaterförening
Handelskammaren Värmland
HSB Karlstad

K
Karlskoga Konsertförening
Karlstad Airport
Karlstad CCC
Karlstad Kommun
Karlstad Teaterförening
Karlstad Universitet
Karlstads Handel
Karlstads Kommun
Karlstads Universitet
KBAB
Kil Kommun
Klara's Café
KMTI
Kristinehamn Kommun
Kristinehamns folkhögskola
Kultur på Landsbygd
Kulturskolan i Karlstad

L
Landshövdingen i Värmlands Län
Lars Lerin Konsthall
Länsstyrelsen Värmland

M
Mitt i city
Morgonpazzet, nätverk och träningsvärk
Mottag. Stressrealterad hälsa
Musikhögskolan Ingesund

N
Neurolog- och rehabmot CSK
Norrstrandsskolans föräldraförening
Norrstrandsskolans Musikklasser
Näringlivsgalan, Karlstads kommun

P
PRO Värmland

R
Region Värmland
RESEO
Resurscentum Karlstad
Riksteatern Värmland
River C Hotell
RMS Regional Musik i Sverige
Rotary

S
Savoy Hotell
Scalateatern
Scandic Karlstad City
Scandic Klarälven
Scandic Winn
Selma Spa
SJ-Prio
Skapande skola i Värmland
SPF i Värmland
Sticky Beat
Studieförbunder Vuxenskolan
Studieförbundet Bilda
Swedish Rally Uddeholm
Svensk Scenkonst
Svenska Kyrkan
Synskadades Riksförbund i Värmland
Säffle Kommun
Säffle Konsertförening

T
Torsby kammarmusikvänner

W
Wermland Operas orkestervänner
Wermland Operas teaterombud
Wettergrens stiftelse

V
Visit Karlstad Member
Visit Värmaland
Värmlands Museum
Värmlänningarna

Z
Zonta

Å
Årjängs Kommun
Årjängs teaterförening

TILLSVIDAREANSTÄLLD PERSONAL PÅ WERMLAND OPERA 2018

Ole Wiggo Bang, opera- och orkesterchef
Lena Nyberg, administrativ chef
Mikael Ståhl, ekonomiansvarig
Susanne Höögh Jacobsson, löneansvarig 75%
Ulrika Nilsson, personaladministratör
Gitte Nordman, växel 50%
Hans Wallstav, fastighetsansvarig

Pernilla Bergland Eduard, marknadschef
Johanna Sterner, grafisk formgivare/AD slutade 16/4 - 2018
Ewa Höögh van Baaren, säljare
Johanna Wernius, biljettkassa/marknadsassistent
Annica Åkerberg-Landmark, biljettkassa 75% slutade 23/8 – 2018
Robert Hammar grafisk kommunikatör började 20/8 - 2018

Camilla Nordström Österlin, opera/teaterproducent
Annlouice Lögdlund, sångare
Cecilie Thorgersen Nerfont, sångare
Christer Nerfont, sångare
Anna-Maria Krawe, sångare (långtidskontrakt)
Catherine Sheehan, inspicient
Lina Braaten, repetitör slutade 31/5 – 2018

Fredrik Sjöstedt, barn och ungdomsproducent
Annika Bohlin, projektledare

Inger Einheri, teknisk producent
Kenneth van Baaren, verkstadskoordinator/smed
Magnus Björklund, snickare
Marin Tjärning, automation/belysningstekniker slutade 28/2–2018
Maja A Wallstav, attributör/rekvisitör
Marie Sandberg, dekormålare
Lena Lidström, tillverknings- och föreställningsteknisk personal

Lisa Durán, kostymmästare
Anneli Thorén, kostymmästare
Elisabeth Näsman, maskör/perukmakare
Christina Hednar, maskör/perukmakare

Lena Gynnemo, orkesterproducent
Pär Burman, podieinspicient/notbibliotekarie slutade 31/10 – 2018
Michael Tinglöf, podieinspicient, började 16/10 – 2018
Agneta Wihlstrand, notbibliotekarie/
orkesterproducentassistent, började 27/8 - 2018
Richard Lazar, konsertmästare
Magnus de Verdier, konsertmästare
Svante Olsson, alt. konsertmästare
Torbjörn Strand, violin
Fredrik Andersson, violin
Anne Hegna Grumer, violin
Anna Olsson, violin
Thomas Grönroos, violin
Matilda Gantelius, violin
Radu Mitnei, violin
Martina Lassbo, violin
Thomas Heinemann, viola
Fredrik Öhman, viola
Fredrik Hulthe, viola
Rikard Bernström, viola
Gudmund Ingwall, solocellist
Emma Fjeldli, cello
Beata Söderberg Quin började20/8 - 2018
Karl Kinberg, kontrabas
Oscar Rentzhog, kontrabas
Mats Nilsson, flöjt
Linnea Andersson Kurko, flöjt
Julia Hantschel, oboe
Teresia Alm, oboe
Jonas Arvidsson, fagott
Stefanie Erdmann, fagott
Reinert Indrehus, horn
Virginia Simón Monje, horn
Kjell Erik Paulsrud, trumpet
Jesper Knutsson, trombon
Mizuho Miyasaka, trumpet började 30/4 - 2018
Jesper Sejrup Clausen, klarinett
Anna McGregor, klarinett
Jonas Landén, slagverk

LEDNINGSGRUPP

Ole Wiggo Bang, opera- och orkesterchef
Lena Nyberg, administrativ chef
Pernilla Bergland Eduard, marknadschef
Camilla Nordström Österlin, operaproducent
Fredrik Sjöstedt, barn och ungdomsproducent
Inger Einheri, teknisk producent
Lena Gynnemo, orkesterproducent
Annika Bohlin, projektledare

FÖRVALTNINGS-BERÄTTELSE

Styrelsen för stiftelsen Värmlandsoperan, forsättningen kallad Wermland Opera, avger härmed redovisning för tiden 1 januari - 31 december 2018, stiftelsens 44:e verksamhetsår

Wermland Operas verksamhet bedrivs i stiftelseform med Värmlands läns landsting och Karlstads Kommun som ursprungliga stiftesbildare.

Stiftelsen ingår i, det sedan 1 januari 2019 ny bildade, Region Värmland. Stiftelsens ändamål är att i första hand inom Värmlands län med fast ensemble och på annat sätt driva konstnärlig musik- och teaterverksamhet.

Föreställningar och publik

Wermland Opera har under året presenteras enligt följande:

Totalt 245 framförande. Av dessa var 142 på en av Wermland Operas scener och 1 skolföreställningar samt 102 i turnéverksamhet. Wermland Operas föreställningar har totalt besökts av 96 230 personer varav 9 201 var barn och ungdomar. Vad gäller verksamhetens geografiska fördelning har 159 framträdanden skett i hemkommunen. 85 i övriga länet, 1 utomläns. Se efter följande statistik, även med fördelning per kommun.

Styrelse och arbetsutskott

Ordinarie ledamöter: Philip Johnsson, ordförande (S), Katarina Hultkrantz, vice ordförande (M), Kerstin Einevik Bäckstrand (C), Ann-Christine Janhagen Olsén (S) avgått, ersätts av Christina Wahrolin (S), Linda Larsson (S), Fredrik Persson (S), samt Niklas Lehresjön (L).

Ersättare: Nils-Gunnar Andersson (S), Anna Dahlén-Gauffin (S), Helen Einarsson (S), Gunilla Boqvist (V), Faisal Osman (MP), Ingegerd Wikström (SIV) samt Monica Ståhl (KD).

Ordinarie ledamöter i AU: Philip Johnsson (S), Katarina Hultkrantz (M) och Fredrik Persson (S).

Föredragande i styrelsen: Ole Wiggo Bang och Lena Nyberg. Lena Nyberg är även sekreterare.

Styrelsen har sammanträtt 4 gånger och Arbetsutskottet (AU) vid 5 tillfällen.

I och med ny mandatperiod fr.o.m. 2019-01-01 har ny styrelse utsetts av Regionfullmäktige.

Revisorer

Auktoriserad revisionsbyrå PwC, Auktoriserad revisor Stefan Lungström. Ordinarie revisor utsedd av Region Värmland Jonny Mattsson (KD) med Benny Persson (C) som ersättare.

Firmateckning

Firman har tecknats av styrelsen i sin helhet eller av Philip Johnsson, Ole Wiggo Bang och Lena Nyberg, två i förening.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Wermland Opera har som övriga scenkonstinstitutioner, rutinmässigt sedan många år, använt sig av avdragsmöjlighet för musiker och sångare vid beräkning av skatt och arbetsgivaravgifter. För beräkningen har man tillämpat den schablon som skatteverket (SKV) angivit avseende musiker och sångartister (SKVFS 2011:22). SKV har beslutat sedan 1 januari 2017 slopa möjligheten till avdrag, vilket har lett till ökade kostnader för Wermland Opera med 2 mkr för 2018.

Finansiering

Karlstad Kommun och Region Värmland, via ramen för samverkansmodellen, har för 2019 beslutat om ett bidrag till Stiftelsen om 36 054 tkr (35 175 tkr år 2018). Bidraget från Statens Kulturråd var vid fastställandet av årsredovisningen ej beslutat (38 673 tkr år 2018).
Det finns inga beslutade anslag för tiden efter 2019-12-31, dock är det Wermland Operas förhoppning om en långsiktig ekonomisk strategi likt tidigare period, för att kunna bedriva en verksamhet med hög konstnärlig nivå.

Investeringar

Årets investeringar uppgår till 382 tkr.

Omsättning och resultat 2018

Omsättning inklusive anslag och räntor är 83 438 970 kr och resultatet är -2 463 669 kr. Tillsammans med tidigare års balanserade resultat på 4 758 303 kr ger detta ett eget kapital på 2 394 634, av vilket 100 000 kr enligt stadgarna är avsatt till en reservfond, återstående överskott på 2 294 634 kr balanseras i ny räkning. Kostnader för framtida produktioner har tagits under 2018. Se även efterföljande resultat- och balansräkning

RESULTATRÄKNING

	Not	2018-01-01 -2018-12-31	2017-01-01 -2017-12-31
RÖRELSENS INTÄKTER			
Nettoomsättning		7 739 972	11 788 525
Övriga intäkter		800 998	2 154 805
		8 540 970	**13 943 330**
OFFENTLIGA ANSLAG			
Statens Kulturråd		38 673 000	37 949 000
Region Värmland		21 732 000	21 202 000
Karlstad Kommun		14 493 000	14 297 000
		74 898 000	**73 448 000**
RÖRELSENS KOSTNADER			
Övriga externa kostnader	2	-34 915 698	-35 154 540
Personalkostnader	3	-50 561 743	-50 444 604
Avskrivningar av materiella tillgångar	4	-417 680	-373 441
		-85 895 121	**-85 972 585**
RÖRELSERESULTAT		**-2 456 151**	**1 418 745**
RESULTAT FRÅN FINANSIELLA INVESTERINGAR			
Ränteintäkter		0	167
Räntekostnader		-7 518	-8 970
		-7 518	-8 803
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		**-2 463 669**	**1 409 942**
BOKSLUTSDISPOSITIONER			
Överavskrivning inventarier		-0	-94 363
		-0	-94 363
RESULTAT FÖRE SKATT		**-2 463 669**	**1 315 579**
SKATT		-	-
ÅRETS RESULTAT		**-2 463 669**	**1 315 579**

BALANSRÄKNING

TILLGÅNGAR	Not	2018-12-31	2017-12-31
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Materiella anläggingstillgångar			
Inventarier	4	1 413 548	1 448 555
Finansiella anläggningstillgångar			
Bostadsrätt	5	10 000	10 000
Summa anläggningstillgångar		**1 423 548**	**1 458 555**
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		429 272	367 757
Övriga fordringar		1 348 044	1 112 846
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	6	3 188 476	2 932 496
		4 965 792	**4 413 099**
Kassa och bank		5 526 407	7 543 230
Summa omsättningstillgångar		**10 492 199**	**11 956 329**
SUMMA TILLGÅNGAR		**11 915 747**	**13 414 884**

EGET KAPITAL OCH SKULDER	2018-12-31	2017-12-31
EGETKAPITAL		
Bundet eget kapital		
Reservfond	100 000	100 000
Fritt eget kapital		
Balanserat resultat	4 758 303	3 442 724
Årets resultat	-2 463 669	1 315 579
Summa eget kapital	**2 394 634**	**4 858 303**
OBESKATTADE RESERVER		
Avskrivning utöver plan	124 008	124 008
Summa obeskattade reserver	**124 008**	**124 008**

EGET KAPITAL OCH SKULDER (forts.)	Not	2018-12-31	2017-12-31
LÅNGFRISTIGA SKULDER			
Skuld till kreditinstitut	7	98 166	149 135
Summa långfristiga skulder		**98 166**	**149 135**
KORTFRISTIGA SKULDER			
Leverantörsskulder		2 847 266	3 301 425
Skuld till kreditinstitut	7	48 000	48 000
Skatteskulder		103 314	105 895
Övriga kortfristiga skulder	8	2 070 786	1 835 432
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	9	4 229 573	2 992 686
Summa kortfristiga skulder		**9 298 939**	**8 283 438**
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		**11 915 747**	**13 414 884**

RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

	Bundet eget kapital	Fritt eget kapital		
	Reservfond	Balanserat resultat	Årets resultat	**Summa eget kapital**
Ingående balans per 1/1 2017	100 000	4 586 727	-1 144 003	3 542 724
Disposition av föregående års resultat		-1 144 003	1 144 003	
Årets resultat 2017			1 315 579	1 315 579
Utgående balans per 31/12 2017	**100 000**	**3 442 724**	**1 315 579**	**4 858 303**
Ingående balans per 1/1 2018	100 000	3 442 724	1 315 579	4 858 303
Disposition av föregående års resultat		1 315 579	-1 315 579	
Årets resultat 2018			-2 463 669	-2 463 669
Utgående balans per 31/12 2018	**100 000**	**4 758 303**	**-2 463 669**	**2 394 634**

STIFTELSEN VÄRMLANDSOPERAN ORG.NR: 873201-5311

KASSAFLÖDESANALYS

	2018	**2017**
Löpande verksamheten		
Årets resultat efter finansiella poster	-2 463 669	1 409 942
Avskrivningar	417 680	373 441
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapitalet	**-2 045 989**	**1 783 383**
Förändring av rörelsekapital		
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	-552 693	-460 216
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	1 015 501	-3 780 209
Kassaflöde från den löpande verksamheten	**462 808**	**-4 240 425**
Investeringar		
Investering i materiella anläggningstillgångar	-382 673	-529 998
Kassaflöde från investeringsverksamheten	**-382 673**	**-529 998**
Finansiering		
Ökning/minskning av långfristig skuld	-50 969	-49 000
	-50 969	**-49 000**
Årets kassaflöde	**-2 016 823**	**-3 036 040**
Ingående likvida medel	7 543 230	10 579 270
Utgående likvida medel	5 526 407	7 543 230
Förändring likvida medel	**-2 016 823**	**-3 036 040**

1 Redovisningsprinciper och värderingsprinciper

Redovisningsprinciper och värderingsprinciperAllmän information
De redovisningsprinciper som tillämpas överensstämmer med Årsredovisningslagen (1995:1554) samt bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning ("K3").

Intäktsredovisning
Inkomster från biljettförsäljning redovisas som intäkt i samband med tidpunkten för föreställningen.

Offentliga bidrag
Inkomster från offentliga bidrag som inte är förenade med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när villkoren för att få bidrag uppfyllts och de ekonomiska fördelarna som är förknippade med transaktionen sannolikt kommer att tillfalla stiftelsen samt inkomsten kan beräknas tillförlitlig. Offentliga bidrag har värderats till det verkliga värdet av den tillgång som stiftelsen fått.

Inkomster från offentliga bidrag som är förenade med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när prestationen utförs och de ekonomiska fördelar som är förknippade med transaktionen sannolikt kommer tillfalla företaget och inkomsten kan beräknas tillförlitlig. Offentliga bidrag har värderats till det verkliga värdet av den tillgång som stiftelsen fått.

Bidrag som mottagits före dess att villkoren för att redovisa det som intäkt har uppfyllts, redovisas som skuld.

Offentliga bidrag som hänför sig till förvärv av en anläggningstillgång minskar tillgångens anskaffningsvärde.

Gåvor
Gåvor intäktsredovisas det räkenskapsår gåvan överlämnas.

Ersättningar till anställda
Ersättningar till anställda i form av löner, betald semester, betald sjukfrånvaro m.m. samt pensioner redovisas i takt med intjänandet. Beträffande pensioner och andra ersättningar efter avslutad anställning klassificeras dessa som avgiftsbestämda eller förmånsbestämda pensionsplaner. Företaget har endast avgiftsbestämda pensionsplaner. Det finns inga övriga långfristiga ersättningar till anställda.

Avgiftsbestämda planer
För avgiftsbestämda planer betalar företaget fastställda avgifter till en separat oberoende juridisk enhet och har ingen förpliktelse att betala ytterligare avgifter.

Företagets resultat belastas för kostnader i takt med att förmånerna intjänas vilket normalt sammanfaller med tidpunkten för när premier erläggs.

Materiella anläggningstillgångar
Redovisning sker till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Avskrivning påbörjas när den materiella anläggningstillgången kan tas i bruk. Avskrivningar på materiella anläggningstillgångar görs linjärt enligt följande:

Inventarier	5-10 år

Då skillnaden i förbrukningen av en materiella anläggningstillgångs betydande komponenter bedöms vara väsentlig, delas tillgången upp på dessa komponenter.
Avskrivningar på materiella anläggningstillgångar kostnadsförs så att tillgångens anskaffningsvärde, eventuellt minskat med beräknat restvärde vid nyttjandeperiodens slut, skrivs av linjärt över dess bedömda nyttjandeperiod. Om en tillgång har delats upp på olika komponenter skrivs respektive komponent av separat över dess nyttjandeperiod.

Fordringar och skulder
Fordringar har tagits upp till de belopp varmed de beräknas inflyta. Fordringar och skulder i utländsk valuta är värderade till balansdagenskurs. Övriga tillgångar och skulder är värderade enligt lägsta värdets princip.

Kassaflödesanalys
Kassaflödesanalysen visar företagets förändringar av företagets likvida medel under räkenskapsåret. Kassaflödesanalysen har upprättats enligt den indirekta metoden. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- och utbetalningar.

Händelser efter balansdagen
Inga väsentliga händelser har inträffat efter räkenskapsårets slut.

2 OPERATIONELL LEASING

Leasingkostnader för tillgångar som innehas via operationell leasing redovisas bland rörelsekostnader.
I boklsutet 2018 redovisas en kostnad på 113 803 kr (160 136 kr). Framtida minimileasingavgifter för ej anullerbara leasingkontrakt förfaller enligt följande:

	2018	2017
Inom ett år	110 000	135 000
Mellan ett år och femår	80 000	190 000
Längre än fem år		
Totalt	**190 000**	**325 000**

3 PERSONAL

	2018		2017	
Medeltal anställda	Antal kvinnor	Antal antal män	Antal kvinnor	Antal antal män
	51	48	52	42
Totalt		99		94

Antal anställda redovisas i årsarbetare, dvs den tjänstgöring som en heltidarbetande utför.

Löner, andra ersättningar m.m.	2018		2017	
	Löner och andra ersättningar	Soc.kostnader (varav pensionskostnader)	Löner och andra ersättningar	Soc.kostnader (varav pensionskostnader)
Totalt	34 443 896	15 445 713	34 424 169	15 416 433
		(3 945 806)		(4 024 161)

4 INVENTARIER

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärde	3 780 493	3 250 495
Inköp	382 673	529 998
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**4 163 166**	**3 780 493**
Ingående avskrivningar enligt plan	-2 331 938	-1 958 497
Avskrivningar enligt plan	-417 680	-373 441
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	**-2 749 618**	**-2 331 938**
Utgående planmässigt restvärde	**1 413 548**	**1 448 555**

NOTER

5 FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	2018-12-31	2017-12-31
Bostadsrätt Brf Hagaporten		
Anskaffningsvärde	10 000	10 000

6 FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER	2018-12-31	2017-12-31
Förutbetalda hyror	2 558 365	2 497 967
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	630 111	434 529
	3 188 476	**2 932 496**

7 SKULDER TILL KREDITINSTITUT	2018-12-31	2017-12-31
Lån DNB	146 166	197 135
Avgår: Kortfristig del	-48 000	-48 000
	98 166	**149 135**

8 ÖVRIGA SKULDER	2018-12-31	2017-12-31
Personalskatter	1 977 146	1 761 027
Övrigt	93 640	74 405
	2 070 786	**1 835 432**

9 UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER	2018-12-31	2017-12-31
Upplupna semesterkostnader	539 185	502 483
Upplupna lönekostnader	298 818	431 865
Upplupen löneskatt på pension	695 467	612 987
Övriga upplupna kostnader	497 237	412 779
Förutbetalda intäkter	2 198 866	1 032 572
	4 229 573	**2 992 686**

10 Ställda säkerheter	2018-12-31	2017-12-31
Tillgångar med äganderättsförbehåll	106 080	159 120

11 Eventualförpliktelser	2018-12-31	2017-12-31
Garanti, Svensk Scenkonst	1 160 289	1 195 361

Karlstad 2019 – 03 – 19

Lars Österdahl
Ordförande

Fredrik Persson
1:e vice ordförande

David Bildt
Ledamot

Niklas Lehresjön
Ledamot

Helen Einarsson
Ledamot

Erivan Waysi
Ledamot

Urban Pettersson
Ledamot

Vår revisionsberättelse beträffande
denna årsredovisning har angivits 2019-03-22

Stefan Lungström
Auktoriserad revisor

Jonny Mattson

REVISIONS BERÄTTELSE

2019-03-22

Att hållas tillgängligt för envar.
Till styrelsen för Stiftelsen Värmlandsoperan
Till Region Värmlands styrelse och fullmäktige

Av Region Värmlands fullmäktige vald revisors Revisionsberättelse för Stiftelsen Värmlandsoperan år 2018 (Organisationsnummer 873201-5311)

Jag, av fullmäktige i Region Värmland vald revisor, har granskat stiftelsens räkenskaper, årsredovisning och årsbokslut men också dess verksamhet och förvaltning för år 2018.

Styrelsens ansvar
Det är styrelsen som, enligt stiftelselagen, och kommunallagen, har ansvaret för förvaltningen av stiftelsen. Styrelsen har, enligt bokföringslagen, även ansvaret för att upprätta en årsredovisning, som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar också för att verksamheten bedrivs i enlighet med, Stiftelseförordnandet från 1975 (med senaste ändringar enligt permutationsbeslut av Kammarkollegiet 2004-06-22) samt Överenskommelsen mellan Region Värmland, Karlstads kommun och Stiftelsen Värmlandsoperan för 2015-2018.

Revisorns ansvar
Mitt ansvar är att, utifrån min granskning, uttala mig om stiftelsens årsredovisning, bokföring, förvaltning och verksamhet samt att till- eller avstyrka ansvarsfrihet för styrelsen.

Granskningens omfattning och inriktning
Granskningen har utförts utifrån ovan redovisade lagar och grunddokument, enligt god revisionssed i kommunal verksamhet samt enligt Region Värmlands revisionsreglemente. Jag har inte fått några särskilda granskningsanvisningar av Värmlands läns landsting, Karlstads kommun, Region Värmlands fullmäktige eller styrelse.

Granskningen har utförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Jag har granskat om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt genom att jag löpande följt stiftelsens verksamhet, genom protokoll och verksamhetsbesök samt genom kontakter med Region Värmland och auktoriserad revisor. Jag har i kontakter med ordföranden och operaledningen diskuterat bl.a. årets produktion, stiftelsestadgarna, risker i verksamheten såsom långsiktig finansiering och den interna kontrollen.

Jag har också sammanträtt med och tagit del av den auktoriserade revisorns granskning, särskilda PM och revisionsberättelse och har inget att invända mot dem.

Sammanfattning och uttalande

Operan och orkestern har 2018 åter genomfört en mycket omfattande, omväxlande och uppskattad verksamhet med när 100 000 besökande, arrangemang i de flesta kommunerna och med ett 100 tal samarbetspartner. Omsättningen har varit 83 mkr. Produktionen har också präglats av djärvhet i val och presentation. Jag bedömer att verksamheten i allt väsentligt ryms inom de i stiftelseförordnandet givna ramarna, har bidragit till de olika kulturpolitiska målen i detta, varit i överensstämmelse med Överenskommelsen med Region Värmland och Karlstads kommun för 2015--2018 och med sin Strategi Wermland Opera 2015-2019. Region Värmland och Karlstads kommun har bidragit men 36 mkr och Statens Kulturråd med 39 mkr. Jag noterar dock avsaknaden av långsiktiga finansieringsåtagande efter 2019. Särskilda satsningar har gjorts på samverkan och produktivitet med utgångspunkt i utredningen Ringar på vattnet, som visade att verksamheten är en kulturell angelägenhet för hela regionen men också att det finns en del förbättringsområden. Stiftelsens resultat är -2,5 mkr bl.a. beroende på förändrade avdragsregler med 2 mkr. Årets investeringar är 382 tkr. Eget kapital är 2,4 mkr varav i Reservfonden 100 tkr. Utifrån ovanstående granskning och prövningar har stiftelsen enligt min bedömning i huvudsak nått uppställda mål och resultat.

Jag har utifrån min granskning och i förhållande till stiftelselag och stiftelseförordnandet inte någon anledning att rikta anmärkning mot stiftelsens styrelse.

Jag bedömer sammantaget att styrelsen i allt väsentligt väl har utfört sitt uppdrag enligt stiftelsens stadgar och övriga styrdokument, att verksamheten har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Jag bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad enligt årsredovisningslagen.

Jag tillstyrker utifrån min granskning att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för år 2018.

Karlstad den 22 mars 2019

Jonny Mattsson

Av Region Värmlands fullmäktige vald revisor.

pwc

Revisionsberättelse

Till styrelsen i STIFTELSEN VÄRMLANDSOPERAN, org.nr 873201-5311

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för STIFTELSEN VÄRMLANDSOPERAN för år 2018. Stiftelsens årsredovisning ingår i sidorna 32-41 i detta dokument.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Jag är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Det är styrelsen som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av verksamhetsberättelsen och återfinns på sidorna 3-31, men innefattar inte årsredovisningen och min revisionsberättelse avseende denna.

Mitt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och jag gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med min revision av årsredovisningen är det mitt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar jag även den kunskap jag i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om jag, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är jag skyldig att rapportera detta. Jag har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om

styrelsen avser att likvidera stiftelsen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av stiftelsens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en stiftelse inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens förvaltning för STIFTELSEN VÄRMLANDSOPERAN för år 2018.

Enligt min uppfattning har styrelseledamöterna inte handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen, varför jag tillstyrker att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Jag är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mitt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförordnandet.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen eller om det finns skäl för entledigande, eller
- på något annat sätt handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftelsens situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande.

Karlstad den 22 mars 2019

Stefan Lundström
Auktoriserad revisor

2018
STATISTIK

TOTALT

	ANTAL SPELNINGAR PER TYP			ANTAL SPELNINGAR GEOGRAFISK					PUBLIK ANTAL		
	Hemma scen	Turné	Skol	Hemkom.	Hemlän	Utomlän	Utom-lands	Totalt	Vuxna	Barn/ ungd	Totalt
Opera, Musical	62		1	63				**63**	15 654	1 288	**17 345**
Sommar på Operan	10	6		12	4			**16**	9 967	1 551	**11 518**
Barn och Ungdom	18	42		23	37			**60**		4 308	**4 308**
Orkester	17	6		16	6	1		**23**	8 440	272	**8 712**
Samarbeten	7	4		7	4			**11**	9 752	1 782	**11 534**
Vård och Julturné		43		9	34			**43**	6 595		**6 595**
Kultur & Hälsa	6	1		7				**7**	1 218		**1 218**
Fasadshow Julklapp				22				**22**	35 000		**35 000**
TOTALT	**142**	**102**	**1**	**159**	**85**	**1**		**245**	**86 626**	**9 201**	**96 230**

OPERA/MUSICAL

	ANTAL PUBLIK			ANTAL SPELNINGAR GEOGRAFISK					PUBLIK ANTAL		
	Hemma scen	Intern	Skol	Hemkom.	Hemlän	Utomlän	Utom-lands	Totalt	Vuxna	Barn/ ungd	Totalt
Läderlappen	26		1	27				**27**	5 917	680	**6 597**
Something Rotten	28			28				**28**	9 419	947	**10 366**
Quizkonsert i Köket	8			8				**8**	370	12	**382**
TOTALT	**62**		**1**	**63**				**63**	**15 706**	**1 639**	**17 345**

SOMMAR PÅ OPERAN

	ANTAL SPELNINGAR TYP			ANTAL SPELNINGAR GEOGRAFISK					PUBLIK ANTAL		
	Hemma scen	Turné	Skol	Hemkom.	Hemlän	Utomlän	Utom-lands	Totalt	Vuxna	Barn/ ungd	Totalt
Dance Music Symphony	1			1				1	283	32	**315**
Operahögskolan	2			2				**2**	159	9	**168**
Björk- Emotional landscape	1			1				1	288	27	**315**
Nationaldagsfirande		1		1				1	2 000	1 000	**3 000**
P2 i Parken		1		1				1	2 700	200	**2 900**
Värmlänningarna		4			4			**4**	3 003	213	**3 216**
Ted Gärdestad med Peter Nordahl	1			1				1	678	29	**707**
Sommarträning KMTI	1			1				**1**	70	5	**75**
Bara Brahms Festival	4			4				4	786	36	**822**
TOTAL	**10**	**6**		**12**	**4**			**16**	**9 967**	**1 551**	**11 518**
Öppna repetitioner								**2**	150		**150**
TOTALT								**2**	**150**		**150**

ORKESTER 2018

STORA KONSERT-SERIEN KCCC	Offentlig	Turné	Skol	Hemkom.	Hemlän	Utomlän	Utomlands	Totalt	Vuxna	Barn/ungd	**Totalt**
Trettondagskonsert	1			1				**1**	1 031	6	**1 037**
3 x B	1			1				**1**	848	11	**859**
Flos Campi	1			1				**1**	814	7	**821**
Andreas Brantelid	1			1				**1**	868	10	**878**
Bernstein on Broadway	1			1				**1**	988	22	**1 010**
Danmarks national-tonsättare	1			1				**1**	763	8	**771**
Mendelssohns violinkonsert	1			1				**1**	921	25	**946**
TOTALT	**7**			**7**				**7**	**6 233**	**89**	**6 322**

KLASSISK LÖRDAG	Offentlig	Turné	Skol	Hemkom.	Hemlän	Utomlän	Utom-lands	Totalt	Vuxna	Barn/ungd	**Totalt**
Mozart pianokonsert nr 20	1			1				**1**	358	18	**376**
Mahler symfoni nr 5	1			1				**1**	264	17	**281**
Historien om en soldat	1			1				**1**	198	12	**210**
Karolinas sömn	1			1				**1**	153	5	**158**
TOTALT	**4**			**4**				**4**	**973**	**52**	**1 025**

CAFÉSERIEN	Offentlig	Turné	Skol	Hemkom.	Hemlän	Utomlän	Utomlands	Totalt	Vuxna	Barn/ungd	**Totalt**
Möt våra musiker	1			1				**1**	68	7	**75**
Quiz,brassensemble	1			1				**1**	358	20	**378**
Reflektioner från en hymn	1			1				**1**	39		**39**
På serenad	1			1				**1**	44	1	**45**
Meditationskonsert	1			1				**1**	126		**126**
TOTALT	**5**			**5**				**5**	**635**	**28**	**663**

SAMARBETEN	Offentlig	Turné	Skol	Hemkom.	Hemlän	Utomlän	Utom-lands	Totalt	Vuxna	Barn/ungd	**Totalt**
Nationaldagsfirande	1			1				**1**	2000	1000	**3000**
Luciakonsert med Norr-strands musikklasser	2			2				**2**	1 820	355	**2175**
Operahögskolan	2			2				**2**	159	9	**168**
Värmlänningarna		4			4			**4**	3 003	213	**3216**
KMTI	1			1				**1**	70	5	**75**
P2 i Parken	1			1				**1**	2 700	200	**2900**
TOTALT	**7**	**4**		**7**	**4**			**11**	**9 752**	**1 782**	**11 534**

FAMILJEKONSERT	Offentlig	Turné	Skol	Hemkom.	Hemlän	Utomlän	Utom-lands	Totalt	Vuxna	Barn/ungd	**Totalt**
Fruktsallad	2			2	2			**2**	194	200	**394**
TOTALT	**2**			**2**	**2**			**2**	**194**	**200**	**394**

SOMMAR	Offentlig	Turné	Skol	Hemkom.	Hemlän	Utomlän	Utom-lands	Totalt	Vuxna	Barn/ungd	**Totalt**
Dance Music Symphony	1			1				1	283	32	315
Björk- Emotional lands-cape	1			1				1	288	27	315
Ted Gärdestad	1			1				1	678	29	707
Bara Brahms	4			4				4	786	36	822
Sommarträning KMTI	1			1				1	70	5	75
TOTALT	8			8				8	2 105	129	2 234

TURNÈ	Offentlig	Turné	Skol	Hemkom.	Hemlän	Utomlän	Utomlands	Totalt	Vuxna	Barn/ungd	**Totalt**
Skogman på Folk och kultur	1	1			1	1		**2**	45		**45**
Vinteryra Torsby		1			1			**1**	103	9	**112**
Vinteryra Säfle		1			1			**1**	109	10	**119**
Vinteryra Karlskoga		1			1			**1**	192	8	**200**
Vinteryra Hämnäs		1			1			**1**	79	5	**84**
3 x B Ingesund		1			1			**1**	71	71	**142**
TOTALT	**1**	**6**			**6**	**1**		**7**	**599**	**103**	**702**

BARN & UNGDOM 2018

BARN OCH UNGDOM 2018	ANTAL SPELNINGAR TYP			ANTAL SPELNINGAR GEOGRAFISK					PUBLIK ANTAL		
	Offentlig	Turné skol	Skol, karlstad	Hemkom.	Hemlän	Utomlän	Utomlands	Totalt	Vuxna	Barn/ungd	Totalt
Prova på sång och dans, förskola		23		1	22			**23**		411	**411**
Kompispatrullen, lågstadiet		12		2	10			**12**		1 151	**1 151**
En besynnerlig afton i Bergamo, mellastadiet		7		2	5			**7**		853	**853**
Frispel - Fristråk, mellanstadiet stråk från WO:s orkester			5	5				**5**		973	**973**
Läderlappen, högstadie/ gymnasium			1	1				**1**		351	**351**
Fruktsallad, kulturnatta + familjekonsert			2	2				**2**		394	**394**
Sommarjobb 16-18 år			10	10				**10**		175	**175**
TOTAL		**42**	**18**	**23**	**37**			**60**		**4 308**	**4 308**

TURNEÉR 2018

Skolföreställnigar fördelade kommunvis.

TURNEÉR Skolföreställnigar fördelade kommunvis	Prova På sång och dans Förskola	Kompispatrullen Lågstadiet	En besynnerlig afton i Bergamo Mellanstadiet	Frispel - Fristråk Mellanstadiet	Läderlappen Högstadiet & gymnasiet	Fruktsallad Kulturnatta + familj	Sommarjobb 16-18 år	Totalt per kommun
Eda		335	289					**624**
Forshaga	127	427		590				**1144**
Hagfors/ekshärad		85						**85**
Hammarö	253		239	244				**736**
Karlstad	11	304	195	126	140	394	175	**1345**
Kil	20		130					**150**
Kristinehamn					28			**28**
Munkfors					34			**34**
Torsby					149			**149**
Årjäng				13				**13**
TOTAL	411	1151	853	973	351	394	175	**4308**

TURNÉER 2018

Nedan redovisas vår och höst turnè kommunvis.

KOMMUN	Tio tusen röda rosor Folk och Kultur	Tio tusen röda rosor"	Ord och Visor	Young at heart	Julköket Kultur på landsbygd	Värmlänningarna	Antal spelningar	Antal publik
Arvika				54	227		3	**281**
Eda				57			1	**57**
Forshaga					137		2	**137**
Filipstad					80		1	**80**
Grums					96		2	**96**
Hagfors/ekshärad				70	148		4	**218**
Hammarö				100	99		2	**199**
Karlstad		280	120	450	396		9	**1255**
Kil					67		1	**67**
Kristinehamn			20	49	211		5	**285**
Munkfors						3216	4	**3216**
Sunne							1	**35**
Säffle				125			2	**195**
Torsby				168	35		4	**363**
Övrigt Eskilstuna	45				70		1	**45**
Övrigt Åmål					195		1	**80**
TOTALT	**45**	**280**	**140**	**1073**	**1841**	**3216**	**43**	**6595**

FASADSHOW 2018

FASADSHOW	ANTAL SPERLNIINGAR TYP				ANTAL SPELNINGAR GEOGRAFISK				PUBLIK ANTAL		
	Hemma scen	Turné skol	Skol, Karlstad	Hemkom.	Hemlän	Utomlän	Utom-lands	Totalt	Vuxna	Barn/ Ungd	Totalt
Fasadshow	22			22				22	35 000	0	**35 000**
TOTALT	**22**			**22**				**22**	**35 000**		**35 000**

NÅGRA AV DE ÖVRIGA AKTIVITERNA SOM HAR HÄNT UNDER 2018

GUIDADE	ANTAL			
	Antal	Vuxen	Barn/Ungd	Totalt
Guidade turer, Stora scen	17	193	50	**243**
Guidade turer, Lilla scen				
TOTALT				**243**

	Antal	Vuxen	Barn/Ungd	Totalt
Introduktion på KCCC	6	1480		1480
TOTALT		1480		**1480**

EST. 1975

WERMLAND OPERA

CONCERT OPERA MUSICAL

wermlandopera.com

MED STÖD AV: STATENS KULTURRÅD, REGION VÄRMLAND OCH KARLSTADS KOMMUN

Älvgatan 49, 652 30 Karlstad. Tel 054-21 03 90. Postgiro 24 21 21-2. Bankgiro 231-0761. Org nr 873201-5311